C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-1861/2024 Judecătoria Soroca sediul Central

Judecător: Dinu Brașoveanu

D E C I Z I E
În numele Legii

25 februarie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,
În componența:
Președintele completului, judecătorul Ion Talpa
Judecătorii Oxana Mironov și Ghenadie Liulca

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Ţâmbaliuc declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024, de respingere a demersului administrației P-6 Soroca depus în interesele condamnatului Boico Serghei, privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal;

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

C O N S T A T Ă :

La 25.10.2024 de către administrația penitenciarului nr. 6 Soroca a înaintat către Judecătoria Soroca sediul Central un demers, prin care a solicitat soluționarea chestiunii privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în privința deținutului Boico Serghei, motivînd faptul că a ispășit partea pedepsei conform legislației în vigoare, fracțiune necesară în speța respectivă, pe parcursul executării pedepsei a realizat programul individual de executare a pedepsei, are comportament pozitiv.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024, s-a respins demersul administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca privind posibilitatea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă condamnatului Boico Serghei, în temeiul art. 92 Cod Penal, ca fiind neîntemeiat.

Împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024 a declarat recurs administrația P-6 Soroca prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea cererii privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal, or soluția instanței este una neîntemeiată și pasibilă casării.

În motivarea cererii de recurs, administrația P-6 Soroca a declarat faptul că, soluția primei instanței este nefondată în condițiile în care reieșind din procesul evaluării dinamicii infracţionale, şi a comportamentului condamnatului în detenţie, consideră că condamnatul Boico Serghei a demonstrat o evoluţie pozitivă şi dorinţă de reintegrare în societate.

Înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă este văzută ca o măsură corespunzătoare pentru corectarea sa, fără necesitatea executării depline a pedepsei stabilite.

În adoptarea deciziei, susține recurentul că, comisia Penitenciarului nr. 6-Soroca a ţinut cont de faptul că condamnatul Boico Serghei a ispăşit efectiv mai mult de 2/3 din termenul de

pedeapsă stabilit. Pe parcursul detenţiei, condamnatul în cauză a fost sancţionat disciplinar de 5 ori (ultima fiind aplicată la 02.02.2018), a beneficiat de o stimulare, a realizat programul individual de executare a pedepsei. Comportamentul său a fost considerat satisfăcător. De asemenea, condamnatul are parte de susţinerea din partea celor dragi, dispune de loc de trai după eliberare, posedă deprinderi profesionale.

Concluzionă că în privinţa condamnatului Boico Serghei pedeapsa penală şi-a atins scopul urmărit de art.61 Cod penal, fiind posibilă corectarea sa fără necesitatea executării deplină a pedepsei, fapt pentru ce consideră oportună şi legală admiterea liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen.

Prin urmare, consideră recurentul că prevederile art. 92 din Codul penal pot fi aplicate condamnatului Boico Serghei, deoarece acesta a demonstrat o progresie în procesul de corecţie, ceea ce permite formarea convingerii că reintegrarea sa în societate poate avea loc fără necesitatea executării integrale a pedepsei, respectiv îndeplineşte condiţiile prevăzute de această lege.

La 03 ianuarie 2025, prin încheierea Curții de Apel Bălți, prin prisma art. 447 alin. (1) Cod de pr.penală, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă fără prezența părților la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 447 alin. (2) Cod de pr. penală, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul a ajuns la concluzia că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii primei instanțe din motivele ce succed:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În conformitate cu prevederile art.469 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art.92 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite.

La caz, Colegiul reține că potrivit art. 92 alin. (1) Cod penal, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, instanţa de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, **poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă**. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.

Înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă, jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune gravă și ***cel puţin două treimi din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune deosebit de gravă sau excepţional de gravă***.

La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanţa de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

La acest capitol, Colegiul penal statuează că, sub noţiunea de executare efectivă se înţelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menţinere în arest preventiv a condamnatului. În cazul în care, pe parcursul executării pedepsei, printr-un act de amnistie ori graţiere, condamnatului i s-a redus o parte din pedeapsă, termenul redus se consideră ca termen de pedeapsă executată efectiv şi se include în termenul care oferă dreptul la liberare condiționată înainte de termen.

În temeiul prevederilor art. 265 din Codul de executare, instanţa de judecată poate decide liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul şi în condiţiile art. 91 şi 92 din Codul penal.

Conform art. 266 din Codul de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deţinere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens.

Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere.

În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanţa de judecată.

Concomitent, art. 267 Cod de executare stabilește că, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condiţiile CPP.

În acest sens, Colegiul penal constată că, legislația în vigoare prevede că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată condamnatului dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea.

O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului. La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Din materialele cauzei Colegiul penal reține că, prin sentința Judecătoriei Edineț din 19.10.2015, Boico Serghei a fost condamnat în baza art.174 alin.(1) – 3 ani închisoare; art.171 alin.(3) lit. b) Cod penal – 11 ani închisoare; prin prisma art.84 Cod penal – 12 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Ca urmare a examinării în fond a demersului Penitenciarului n.6 Soroca, Judecătoria Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024 a respins posibilitatea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă în privința condamnatului Boico Serghei, în temeiul art. 92 Cod Penal, ca fiind neîntemeiat.

În sensul dat, Colegiul penal, lecturând încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, consideră a fi întemeiată soluția judecătorului de instrucție privind respingerea solicitării privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal în privința lui Boico Serghei, or, deși potrivit raportului de evaluare din 15.07.2024 este apreciat cu *comportament pozitiv* - totuși acestea nu pot fi considerat dominant și nu pot genera aplicabilitatea în speță a mecanismului prevăzut de art. 92 Cod penal, în condițiile în care acțiunile infracționale comise în coraport cu urmările prejudiciabile nu denotă cu certitudine preponderența exclusivă a corijării sale de a se integra în mediul social, condiții ce sunt obligatorii la aplicarea prevederilor instrumentului solicitat, la care instanța de fond în mod just a constatat imposibilitatea înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal reține că, deținutul Boico Serghei nu este la prima abatere de la alegea penală or, ultimul anterior prin sentința Judecătoriei Edineț din 16.03.2015, a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201^1 alin. (1) Cod penal la pedeapsa închisorii pe un termen de 1 (unu) ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal, fiindu-i astfel stabilit un termen de probă pe 2 (doi) ani, nu și-a făcut concluzii de rigoare și din nou a comis un concurs de infracțiuni, fapt ce denotă că, cel din urmă aflându-se la libertate este predispus de a comise și alte acțiuni ilegale pasibile răspunderii penale, astfel în vederea preîntâmpinării acestui flagel Colegiul penal vine să susțină poziția primei instanței cu privire la faptul cel din urmă nu întrunește condițiile necesare pentru a-i fi înlocuită partea neexecutată din pedeapsa închisorii cu o pedeapsă mai blândă.

Prin urmare, Colegiul în susținerea poziției în vederea menținerii verdictului emis de prima instanță urmează a trece în revistă incidența *sine qua non* a Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu *privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti cu caracter penal*”, și anume pct.6) instanța de judecată va ţine seama de faptul că înlocuirea pedepsei închisorii cu o altă pedeapsă mai blândă poate avea loc numai în privinţa condamnaţilor ce execută pedeapsa pentru săvârșirea unor infracţiuni uşoare sau mai puţin grave, indiferent dacă este sau nu reparată dauna cauzată prin infracţiune. ***Înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă nu poate fi aplicată persoanei***

condamnate pentru concurs de infracţiuni, dintre care una (sau mai multe) se consideră grave, **deosebit de grave ori excepţional de grave.** *Această regulă se referă şi la persoana condamnată prin cumul de sentinţe, chiar dacă termenul pedepsei închisorii stabilit definitiv nu depăşeşte 5 ani.*

Astfel, este de menţionat că deţinutul Boico Serghei își execută pedeapsă panală ***pentru concurs de infracţiuni*****,** una dintre ele fiind excepțional de gravă (*art. 171 alin. (3) lit.b*)).

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal consideră că, reieșind din caracterul, natura și rezonanța faptelor comise de condamnat fiind din categoria *celor excepţional de grave*, personalitatea infracțională a acestuia, prezența sancțiunilor disciplinare, instanța reține că speța dată planează suficiente temeiuri a presupune că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în privința lui Boico Serghei la această etapă de executare a pedepsei ar fi de natură să stârnească o reacție de dezaprobare generală puternică din partea societății civile, astfel încât într-o asemenea situație continuarea executării pedepsei cu închisoarea se justifică totalmente.

Or, instanța de fond just a constatat că, în cazul dat reintegrarea condamnatului în societate nu este posibilă la moment, deoarece timpul real executat nu este proporțional în raport cu gravitatea faptelor comise și cel rămas neexecutat, iar înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă nu va fi o măsură echitabilă în raport cu fapta comise, consecințele infracțiunii și cu necesitatea corectării depline a condamnatului, totodată, gradul prejudiciabil care decurge din însăși natura valorilor sociale vătămate, pe care condamnatul trebuie să realizeze și să nu mai repete asemenea acțiuni.

Distinct Colegiul penal statuează că, art. 92 Cod penal prevede posibilitatea aplicării acestuia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a acesteia.

În acest sens Colegiul penal concluzionează că, condamnatul Boico Serghei prezintă încă pericol pentru societate, iar faptul că Boico Serghei a executat partea facțională necesară din pedeapsa stabilită prin sentința de condamnare nu reprezintă o dovadă suficientă că acesta a purces pe calea corectării, or sancțiunile disciplinare aplicate denotă cu certitudine că, dispune de un comportament deviant mediului carceral, urmând astfel ca în cadrul termenului rămas să chibzuiască asupra acestui factor și să dovedească că acestuia îi sunt aplicabile efectele juridice a mecanismului solicitat de către organul extrajudiciar la o nouă potențială adresare.

Totodată Colegiul reține că, aplicarea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă ***este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței, şi nu o obligație***, or, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiția că instanța va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentința de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

În același timp, Colegiul penal a conchis că, potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în

penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral, cât şi din punct de vedere educațional, astfel că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal în privința condamnatului Boico Serghei este prematură.

Astfel, apreciind circumstanțele şi împrejurările comiterii faptelor, motivele şi scopul urmărit de către condamnat în corelație cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui față de faptele comise şi pedeapsă, perioada real executată, Colegiul penal ajunge la concluzia că, liberarea condamnatului de la executarea pedepsei penale cu închisoarea stabilite de instanța de judecată prin înlocuirea cu altă pedeapsă mai blândă în prezent nu este posibilă.

Circumstanțele constatate denotă că, în cazul dat înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea demersului administrației P-6 Soroca în interesele condamnatului Boico Serghei privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 92 Cod penal şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentință, motiv pentru care recursurile nominalizate urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Or, Colegiul penal ţine să menţioneze că potrivit jurisprudenţei CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situaţiei prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului invocate în speţă nu sunt pe măsură să desfiinţeze încheierea instanței de fond, urmând a fi pusă la adăpost de orice critică.

Sistematizând cele reliefate supra instanța de recurs concluzionează că, cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țâmbaliuc declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 03 decembrie 2024, de respingere a demersului administrației P-6 Soroca depus în interesele condamnatului Boico Serghei, privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ghenadie Liulca